

PAPALIK'TA GERÇEK VE İDEAL

The Real and the Ideal in the Papacy

Charles Augustus BRIGGS

Prof. Dr., Union Theological Seminary, Amerika Birleşik Devletleri
Prof. Dr., Union Theological Seminary, USA

Çeviren / Translator:

Mustafa Furkan DİNLEYİCİ

Arş. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü
Dinler Tarihi Anabilim Dalı, Konya, Türkiye orcid.org/045hgzm75

*Res. Ast. Dr. Selçuk University Faculty of Theology Department of Philosophy and
Religious Sciences Department of History of Religions, Konya, Türkiye*

[✉ mfurkan.dinleyici@selcuk.edu.tr](mailto:mfurkan.dinleyici@selcuk.edu.tr) orcid.org/0000-0002-8819-7770

📌 Makale Bilgisi / Article Information:

Makale Türü / Article Type: Çeviri / Translation

Geliş Tarihi / Received: 15.05.2024

Kabul Tarihi / Accepted: 12.06.2024

Yayın Tarihi / Published: 15.06.2024

” Atıf / Cite as: Briggs, Charles Augustus. “Papalık'ta Gerçek ve İdeal”. çev. Mustafa Furkan Dinleyici. *Mütefekkir* 11/21 (2024), 299-314. <https://doi.org/10.30523/mutefekkir.1501619>

© Telif / Copyright: Published by Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi / Aksaray University Faculty of Islamic Sciences, 68100, Aksaray, Turkey. Tüm Hakları saklıdır / All rights reserved.

🔍 İntihal / Plagiarism: Bu çalışma hakem değerlendirmesinden geçmiş, bir intihal yazılımı ile taranmıştır. İntihal yapılmadığı tespit edilmiştir. This article has gone through a peer review process and scanned via a plagiarism software. No plagiarism has been detected.

PAPALIK'TA GERÇEK VE İDEAL

Öz*

Amerikalı bir teoloji profesörü olan Charles Augustus Briggs tarafından 1907 yılında yazılan bu makalenin ana hatlarını Papalık otoritesi, Protestanlık ve modern hayat oluşturmaktadır. Briggs, çalışma boyunca Papalığın otoritesini ve diğer kiliselere karşı üstünlüğünü savunmakta ve Hıristiyan birliğinin ancak Papalık çatısı altında toplanabileceğini vurgulamaktadır. Bununla birlikte Briggs, Protestan hareketin Roma Katolik Kilisesi'ne karşı tutumunu da haklı görmekte ve hem Luther hem de takipçilerini bu noktaya iten hususun Papalık'taki yozlaşma olduğunu ifade etmektedir. Bir taraftan Papalık otoritesini savunurken diğer taraftan Roma Kilisesi'nin yozlaştığını söyleyerek Protestan hareketi desteklemesi şaşırtıcıdır. Ancak mensup olduğu Episkopal Kilise, Briggs'in birbirine zıt görünen bu iki fikri bir araya getirmesine imkân sağlamaktadır. Nitekim Briggs'in bu çalışmasının arkasında Episkopal Kilise'nin izleri görülmektedir. Makalenin ana hatlarından biri olan modern hayatın önemsenmesi fikrinin arkasında ise Briggs'in Amerikalı olması görülmektedir. Metin içerisinde modern devletlere ve Amerika Birleşik Devletleri'nin yönetim sistemine vurgu yapan Briggs, modern devletlerde bulunan güçler ayrılığı ilkesinin faydalarından bahsederek, Papalığın da böyle bir yönetim biçimini esas almasını önermektedir. Hıristiyan birliğinin ancak ve ancak Katolik öğretiler, Protestan hareket ve modernitenin bir araya getirilmesiyle kurulabileceğini savunan Briggs, bu üç unsurun Papalık çatısı altında birleşmesi halinde ideal Papalığın ortaya çıkacağını düşünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi, Hıristiyanlık, Papalık, Kilise, Protestanlık.

The Real and the Ideal in the Papacy

Abstract

Written in 1907 by Charles Augustus Briggs, an American professor of theology, the main themes of this article are papal authority, Protestantism and modern life. Throughout the work, Briggs defends the authority of the papacy and its superiority over other churches and emphasizes that Christian unity can only be achieved under the papal authority. However, Briggs also justifies the Protestant movement's attitude towards the Roman Catholic Church and states that it was the corruption in the Papacy that pushed both Luther and his followers to this point. It is surprising that on the one hand he defends papal authority and on the other hand he supports the Protestant movement by saying that the Roman Church has become corrupt. However, the Episcopal Church, to which he belonged, enabled Briggs to bring together these two seemingly contradictory ideas. What lies behind the idea of the importance of modern as one of the main outlines of this paper is that Briggs is an American. Emphasizing modern states and the system of government of the United States of America, Briggs mentions the benefits of the principle of separation of powers in modern states and suggests that the Papacy should also adopt such a form of government. Briggs argues that Christian unity can only be established by bringing together Catholic teachings, the Protestant movement and modernity, and thinks that if these three elements are united under the roof of the Papacy, the ideal Papacy will emerge.

Keywords: History of Religions, Christianity, Papacy, Church, Protestantism.

* Bu özet, çeviren tarafından yazılmıştır. C. A. Briggs'in orijinal metninde yer almamaktadır.

PAPALIK'TA GERÇEK VE İDEAL

Papalık dünyada var olmuş en büyük kurumlardan biridir; şu anda var olan en büyük kurumdur ve daha da büyük bir geleceğe güvenle bakmaktadır. Egemenliği tüm dünyaya yayılmış tek ekümenik kilisedir. Diğer tüm kiliseler ulusal ya da yerel bir örgütlenmeye sahiptir. Papalığın kökeni, on sekiz yüzyılı aşkın bir süre boyunca kesintisiz bir şekilde, dünyanın kurtarıcısı İsa Mesih tarafından havarilerin başı olarak atanan Aziz Petrus'a kadar uzanmaktadır. Havarilerin döneminden bu yana hep aynı yapıyı koruyarak bugüne gelen Hıristiyanlığın ana akımını yönetmektedir. Diğer tüm Hıristiyan örgütleri, ana gövdeden ne kadar ayrı olurlarsa olsunlar, Hıristiyan mirasının bir parçası olarak Papalık'ta pay sahibidirler ve Papalık tarafından onun yetki alanına tabi olarak kabul edilmektedirler. Papalığın otoritesi, insanlığın en derli toplu ve en iyi örgütlenmiş topluluğu tarafından tüm dini işlerde en üstün ve "ex cathedra"¹ ifadesiyle hüküm verdiğinde inanç ve ahlâk doktrinlerinin belirlenmesinde yanılmaz olarak kabul edilir.

Papalığın tarihi fırtınalar ve çatışmalarla doludur ve yüzyıllar boyunca tarihin en büyük savaşları bu konuda yaşanmıştır. Eğer dünyada herhangi bir yerde cehennem kapıları açıldıysa bu Roma'da olmuştur. Sanki cehennem zaman zaman Roma'ya boşalmış gibi görünüyordu; Vahiy Kitabı'nın dilini kullanırsak, "şeytanların meskeni ve her kirli ruhun barınağı haline gelmiş" (Vahiy 18:2) haldeydi. Gayretli Protestanların, kendi dönemlerinde Papalığı saran iğrençliklere baktıklarında, onda "kırmızı renkli bir canavarın üzerinde oturan, küfür isimleriyle dolu bir kadın" görmeleri ve onu "fahişelerin ve yeryüzünün iğrençliklerinin anası" olarak değerlendirmeleri garip değildir. (Vahiy 17:3-5) Yine de bu kötülük güçleri her zaman geri püskürtülmüştür. Çatışmalar yatıştığında Papalık her zamankinden daha güçlü bir şekilde öne çıkmıştır. Gayretli Protestanlar Papa'ya olan antipatileri sebebiyle onu Kitab-ı Mukaddes'teki Deccal olarak tasavvur ediyorlarsa, Papalığı savunanların da İsa'nın Petrus'a söylediği sözlerini Papalığa uyarlamalarından ötürü onları suçlayabilir miyiz? "Cehennem kapıları ona karşı galip gelememi" sözünde tarihi bir gerçeklik yok mudur? İsa'nın Aziz Petrus'a söylediği sözler onun halefleri için de aynı derecede uygun değil midir? "Simun, Simun, işte, Şeytan sizi buğday gibi elemek için izin almıştır. Ama ben, imanını yitirmeyesin diye senin için dua ettim. Geri döndüğün zaman kardeşlerini güçlendir." (Luka 22:31-32).

Papalık, Yeni Ahit'in birçok metninde ve Hıristiyan tarihinde, çoğu Protestanın kabul etmeye istekli olduğundan çok daha sağlam bir temele sahiptir. Katolik tartışmacılarının, Papalık için en abartılı iddialar uğruna Yeni

1 Otorite sahibi bir konumdan söylenen söz veya yapılan eylem. Papalık, bu ifadeyi, "yanılmazlık doktrini" kapsamında görülmelerini istediği öğretiler için kullanmaktadır. (Çevirenin notu).

Ahit'in bazı bölümlerinin anlamını çarpıttıklarına şüphe yoktur. Öte yandan, Protestan tartışmacılar da bu metinlerin önemini küçümsemiş ve gerçek anlamlarını boşaltmışlardır. İsa, Tanrısal Krallığı'na ilişkin vizyonunda, Aziz Petrus O'nu Mesih olarak tanıdığına şöyle demiştir: "Ne mutlu sana Yunus oğlu Simun! Bu sırrı sana açan insan değil göklerdeki Babam'dır. Ben de sana şunu söyleyeyim, sen Petrus'sun ve ben kilisemi bu kayanın üzerine kuracağım. Ölüler diyarının kapıları ona karşı direnemeyecek. Göklerin Egemenliği'nin anahtarlarını sana vereceğim. Yeryüzünde bağlayacağın her şey göklerde de bağlanmış olacak; yeryüzünde çözeceğin her şey göklerde de çözülmüş olacak." (Matta 16:17-19).

Bu pasajda yer alan "kaya" ifadesini Petrus'a atıfta bulunmaktan başka bir şekilde açıklama çabaları utanç verici bir şekilde başarısız olmuştur. Başka bir yerde de söylediğim gibi:

"Böylece Aziz Petrus, İsa'nın atamasıyla Kilise'nin ruhsal bir ev ya da tapınak olarak üzerine inşa edildiği kaya ve aynı zamanda kapılarını açıp kapama ayrıcalığına sahip olan krallığın kapıcısı yapılmıştır. Burada Kilise, canlı taşlardan oluşan ve hepsi de bu taşların ilki ya da ana kaya temeli olan Petrus'un üzerine inşa edilmiş bir bina, bir ev olarak anlaşılır. Aynı zamanda insanların kapılarından girdiği Tanrı'nın bir kenti olarak da düşünülmüştür. Bu fikirler Yeni Ahit'te olduğu kadar Eski Ahit'te de yer almaktadır. Burada önemli olan Aziz Petrus'un önceliğidir. O, Yeni Ahit'in başka yerlerinde Tanrı'nın tapınağının ve kentinin on iki temeli olarak düşünülen on iki havarinin başıdır. Başka yerlerde Onikiler'in anahtar yetkisine sahip olduğu gibi, O da baş kapıcıdır ve Hıristiyanlardan oluşan bir topluluk olarak Kilise de bu yetkiye sahiptir. İsa onlara krallığına kabul etme ya da dışarıda bırakma yetkisi vermiştir."

İsa'nın bu sözü havariler çağının tarihi tarafından doğrulanmaktadır. Petrus, tüm İncillere göre, İsa Mesih'in yeryüzündeki yaşamı sırasında kesinlikle havarilerin başıydı. Elçilerin İşleri'nin ilk bölümleri onu, Kudüs Konsili'ne kadar havarisel topluluğun kabul gören şefi olarak göstermektedir. Eğer Aziz Petrus'un Antakya, Batı Asya ve son olarak Roma'daki çalışmalarının anlatımı devam etseydi, büyük olasılıkla aynı tartışmasız liderlik ortaya çıkacaktı. Ancak Elçilerin İşleri kitabının ikinci yarısında, Aziz Pavlus'un hayatı, yoldaşlarından birinin, muhtemelen de Titus'un anlattıklarına dayanarak takip edilmektedir. Bu nedenle doğal olarak Aziz Pavlus bu anlatının kahramanı olarak gözükmektedir. Dahası, Aziz Pavlus'un çalışmaları, Yeni Ahit'te oldukça önemli bir yere sahip olan mektuplarıyla gözler önüne serilmektedir. Galatyalılara Mektup'u Aziz Pavlus'un gerçek teolojisinin kanıtı ve Apostolik Hıristiyanlığın anahtarı haline getiren Lutherci geleneği takip edenler arasında, Aziz Pavlus'a kıyasla Aziz Petrus'u küçümsemek çok yaygındır. Ancak, aslında Kudüs Konsili, Aziz Petrus lehine karar vermiş ve Aziz Pavlus'un kendisi de daha sonraki mektuplarından ve seyahat arkadaşının hikayesinden de anlaşılacağı gibi, sonraki yaşamının tamamında, Hıristiyanlığın Aziz Petrus'la ilgili yakıştırmalarına dair teoriye sorgusuz bağlılığını terk etmiştir. Modern tarihsel eleştiri, ikinci yüzyıl kilisesinin Aziz Pav-

lus üzerine değil, İnciller ve büyük olasılıkla Aziz Petrus üzerine inşa edildiğini ortaya koymuştur. Harnack bu durumu bir "İrish bull"² ile ifade etmiştir: "Gentile Hıristiyanlarından sadece Marcion, Aziz Pavlus'u anladı ancak o da yanlış anladı."

İsâ'nın Aziz Petrus'la konuşurken, Tanrısal Krallığı'nın tüm tarihini göz önünde bulundurduğu açıktır. Şeytani güçlerle çatışmayı ve onlara karşı zaferi görmektedir. Bu nedenle, İsâ tarafından verilen görevi Aziz Petrus'la sınırlandırmamız gerektiğini düşünmek boşunadır. Havarisel misyonu sadece havarilere atfedemeyeceğimiz gibi bunu da yapamayız. Başpiskopos'un görevi, tıpkı on iki havaride olduğu gibi, dünyanın sonuna kadar halefleri tarafından da yerine getirilmelidir. Bu nedenle, Matta'daki pasajın tüm önyargılardan uzak doğal yorumu, Papalık makamına her zaman savunduğu gibi temel bir yetki vermektedir. Bu nedenle, Aziz Petrus'un haleflerinin Kilise'nin kayası olduğu ve kilise yönetiminde, disiplinde, inanç ve ahlakın belirlenmesinde anahtar yetkiye sahip olduğu gerçeğini kabul etmeliyiz. Bununla birlikte, on iki havariye ve onların ardıllarına da anahtarların yetkisi verildiği için, Kilise'nin çeşitli parçalarını birlikte ele alarak, yetkinin Tanrımız tarafından havarilere bir beden olarak verildiği ve Aziz Petrus'un da bu bedenin başı olarak görevlendirildiği sonucuna varmak gerekmektedir.

Papalığın otoritesini üzerine inşa ettiği iki Yeni Ahit metni daha bulunmaktadır. Bunların başında Yuhanna İncili 21. Bap gelmektedir; burada Petrus, İsâ'nın dirilişinden sonra Celile Gölü kıyısında onunla birlikte olan yedi kişi arasından seçilmiştir ve Petrus'a "koyunları beslemesi" emredilmiştir. Burada İsâ, Aziz Petrus'u Mesih'in sürüsünün çobanı olarak atamıştır. Bu ifade, Davut'un soyundan gelen krallara ve İyi Çoban olarak Mesih'in kendisine atıfta bulunan, dönemin edebî kalıplarına uygun bir ifadedir ve Kilise'nin yönetimini ima etmektedir. Bu pasajın, havarilerin en seçkinleri olan Zebedi'nin oğulları ve diğerlerinin huzurunda Petrus'u seçip ayırması ve anlatının Yuhanna İncili'nde yer alması daha da önemlidir. Burada yine bunun Aziz Petrus'a bireysel olarak verilen bir görev olduğu düşünülemez. Ona Mesih'in sürüsünün baş çobanı olarak bir görev verilmiştir. Eğer sürü devam edecekse, baş çoban Aziz Petrus'un halefi olmalı ve onun çobanlık görevini sürdürmelidir. Üçüncü pasaj yukarıda bahsedilen Luka 22: 31-32'de verilmiştir. Bu pasajların hiçbiri, Aziz Petrus'un vaazını en yakın şekilde temsil eden Markos İncili'nde bulunmamaktadır. Bununla birlikte Filistin veya Suriye bölgesinde yazılan Matta'da, Küçük Asya'da yazılan Yuhanna'da ve Aziz Pavlus'un bir öğrencisi tarafından yazılan Luka İncili'nde

2 "Irish bull"un sözlük karşılığı "Dilde yapılan aptalca ve komik hata", "genellikle konuşmacının bilmediği/fark etmediği bir uyumsuzluk veya mantıksal saçmalık içeren bir ifade" olarak verilmektedir.

yer almaktadır. Bu nedenle, Apostolik Kilise'nin görüş birliğini temsil ettikleri söylenebilir. İsa'nın Aziz Petrus'a söylediği bu üç sözün hepsi de yaşamındaki en ciddi ve kritik durumlarda söylenmiştir. Bu nedenle hepsi de Oğul'un öngörüsü, Krallığın vizyonları ve Papalığın idealleri olarak kabul edilebilir.

Binlerce yıllık geçmişe sahip Papalık tarihinin bir taslağını bile veremeye kalkışmam. Hıristiyan Kilisesi'nin en eski zamanlardan beri Roma piskoposunun önceliğini kabul ettiğini ve diğer tüm büyük piskoposlukların zaman içinde doktrin, yönetim ve disiplin konularında Roma'nın üstün yargı yetkisini tanıdığını kabul etmek zorundayız. Roma piskoposlarının varsayımlarına sık sık kızıldığı, diğer patrikliklerin, eyaletlerin ve piskoposlukların haklarına müdahalelerine karşı çıkıldığı ve kararlarının sıklıkla reddildiği kolayca gösterilebilir. Ancak genel tabloya dikkatle bakıldığında ve bütün kanıtlar incelendiğinde, Irenaeus'un ifadesi güçlü bir şekilde karşımıza çıkmaktadır:

“Bununla birlikte, böyle bir kitapta tüm kiliselerin ardıklarını saymak çok detaycı olacağından, her ne şekilde olursa olsun, ister kendini beğenmişlikle, ister kibirle, ister körlükle ya da sapkın görüşle olsun, izinsiz toplantılarda bir araya gelenlerin kafasını karıştırıyoruz; (Bunu, iki yüce Havari, Petrus ve Pavlus tarafından Roma'da kurulan ve örgütlenen çok büyük, çok eski ve evrensel olarak bilinen Kilise'nin havarilerden gelen geleneğine işaret ederek yapıyoruz; ayrıca piskoposların birbirini izlemesi yoluyla günümüze kadar gelen, insanlara vaaz edilen inanca da işaret ediyoruz. Apostolik gelenek her yerde var olan (sadık insanlar) tarafından sürekli olarak korunduğu için, her kilisenin, yani her yerdeki sadıkların, üstün otoritesi konusunda bu kiliseyle hemfikir olması bir gerekliliktir.”

Papalığın tarihsel gelişimi, tarihin en muhteşem olaylar dizisinden biridir. Reformasyon'a kadar Papalık, tarihin büyük kısmında imparatorlara, krallara ve prensliklere karşı Hıristiyan halkının davasını temsil etmiştir. Hıristiyan uygarlığını putperest barbarlığından kurtarmıştır. Ancak Orta Çağ'ın sonlarına doğru, siyasi işlere karışması ve sivil konuları kiliseyle ilgili konuların önüne geçirmesi nedeniyle yozlaşarak Papalık ayrıcalıklarını o kadar genişletmiştir ki insanlığın ve hatta Hıristiyanlığın çıkarları için her ne pahasına olursa olsun mutlakiyetçiliğe direnen Avrupa devletleri için bir tehlike haline gelmiştir. Hıristiyan konsilleri ve çeşitli hareketlerle Papalığı reforme etmeye yönelik, yaygın ve neredeyse evrensel bir memnuniyetsizlikle sonuçlanan birçok etkisiz girişimden sonra, Luther kıvılcımı çakmış ve Avrupa, Papaların kutsal olmayan despotizmine karşı direnişle alevlenmiştir. Papalığın dini konulardaki yargı yetkisini ortadan kaldırmayı düşünen çok az kişi vardı ancak diğer tüm konularda onun despotizminden kurtulmaya kararlıydılar. Ancak çatışmanın kaçınılmaz sonucu, Protestanlığın Papa'nın yargı yetkisini tümüyle reddetmesi oldu. O dönemde, dini ve sivil alanın ipliklerinin o kadar ayrılmaz bir şekilde iç içe geçmiş olduğu görüldü

ki tüm kumaşın bir kenara atılması gerekti.

Protestan Reformu esasen bir itirazdı ve her zaman öyle de kalabilirdi. Bu itiraz, Papalığın Kutsal Kitap'a ve tarihe dayalı olarak sahip olduğu hakları tanıma isteğiyle birlikte, yapılan haksızlık ve yolsuzluklara karşı çıkışı içeriyordu. Ancak koşulların karşı konulamaz gücü Protestanlığı daha da ileri gitmeye ve papanın yargı yetkisinden tamamen ayrı olarak ulusal kiliseler şeklinde örgütlenmeye zorladı. Bu yol, tarihsel bir gereklilik olduğu sürece geçerliydi. Ancak daha sonra Protestanlar, Papalığın tüm tarihi haklarını inkâr edecek kadar ileri gittiklerinde, Protestanlığı eninde sonunda terk edilmesi gereken yanlış bir konuma soktular. Bu arada Papalık yavaş yavaş kendini reforme etmek zorunda kaldı. Trent Konsili bir reform konsiliydi ve o zamandan beri reformda yavaş, temkinli ama istikrarlı bir ilerleme kaydedildi. Dünyanın dört bir yanındaki Katolikler ve Protestanlar, Kilise'nin bölünmesine neden olan kötülükleri ortadan kaldıracak, ayrılığı sürdüren engelleri yıkacak, sevgi ve uyum ruhu içinde tüm Hıristiyan dünyasını İsa Mesih ve Aziz Petrus'un halefi etrafında toplayacak büyük ve kapsamlı reformları umut ve istekle beklemektedir. Bu reformlar sayesinde papa, Aziz Petrus kadar Mesih'e yakın olacak ve Mesih'in sürüsünün Çobanı, yeniden birleşmiş bir Hıristiyanlığın başı olarak Rab'bin ve Efendi'nin gerçek bir temsilcisi olacaktır. Şu anki haliyle Papalık'ta gelecek için herhangi bir umut var mıdır? Yeniden birleşme için gerekli olan reform için herhangi bir umut görebiliyor muyuz?

(1) Kilise'nin birliği, tüm Hıristiyanların başı olan Mesih'tedir. Böyle bir Hıristiyanlık, yaşayanların ve ölülerin dünyasını, çeşitli hazırlık aşamalarında olanların yanı sıra zaten Hıristiyan olanları da kucaklamaktadır. Dünyadaki Hıristiyanlık, havarisel hizmet altında, Aziz Petrus'un halefi olan evrensel piskoposta (Papa) doruğa ulaşan tek bir Kilise'de örgütlenmiştir. Tam bir birlik için gerekli olan üç unsur papa, din adamları ve halktır; bunlar koparılmaması gereken üçlü bir bağdır. Kilise'nin birliği papanın şahsında değil, ekümenik piskopos olarak makamındadır ve bu nedenle tüm piskoposların başıdır. Piskoposlar da din adamlarının ve halkın başıdır. Hıristiyanlık tarihinde din adamlarının birliği ekümenik konsillerde, halkın birliği ise yasal sivil hükümetlerde temsil edilmiştir. Bu birlik unsurlarının herhangi birinin tanınmaması ve gereken önemin verilmemesi Kilise'nin birliğine zarar verir. Ancak bu unsurlardan biri bile kırılmadan kaldığı sürece birlik yok olmaz ve varlığını devam ettirir.

(2) Papa, Aziz Petrus'un halefi olarak Kilise'nin yöneticisidir. Ancak görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi için gerekli olan hususlar, gereksiz olanlardan ayırt edilmelidir. Papanın üstünlüğü, ulusal ya da konjonktürel ilişkilerden bağımsızdır. Aziz Petrus'un halefinin İtalyan ya da Romalı olması gerekli değildir. Aziz Petrus Romalı değil, Filistinli bir Yahudi idi. Aslında papalar, bir dizi Alman papanın olduğu Alman İmparatorluğu'nun üstünlü-

ğü ve bir dizi Fransız papanın olduğu Fransa'nın üstünlüğü ve papaların Avignon'da ikamet ettiğı dönemler dışında, esas olarak Romalı ya da İtalyan olmuşlardır. Bu, Papalığın yerelleştirilmesi ya da ulusallaştırılmasıdır ve evrenselliğinin önünde ciddi bir engeldir. Aziz Petrus'un halefinin Roma'da oturması tarihsel nedenlerden dolayı önemli olsa da olmazsa olmaz bir şart değildir. Aziz Petrus Roma'ya gitmeden önce de başpiskopostu. Roma'daki ikameti ise kısa sürmüştür ve yaşasaydı Roma'da kalıcı olarak kalacağına dair hiçbir kanıt yoktur. Papaların uzun bir süre Avignon'da ikamet etmeleri bu görüşü gerekli ve isabetli kılmaktadır, aksi takdirde veraset bozulmuş olacaktır. Aziz Petrus'un halefinin Roma piskoposu olması şart değildir. Onun Roma piskoposu olduğuna ya da Apostolik dönemde Roma'nın bir piskoposu olduğuna dair yeterli kanıt yoktur. Evrensel bir piskoposluğun yerel bir piskoposluk ile birleşmesi, ilk zamanlarda gerekli olsa da çok sayıda kötülüğe yol açmıştır. Roma halkı kendi piskoposlarını seçerken, bir yerel piskoposluk makamına tamamen uygun olsa da evrensel bir piskopos için geçerli olarak kabul edilemeyecek ve diğer şehirler ve uluslar için tahammül edilemez olan taleplerde bulunmuştur. Roma şehrinin çıkarları, diğer şehirlerin ve ulusların zararına olmasına rağmen her zaman abartılmış ve öncelenmiştir. Bu nedenle Papalık tarih boyunca evrensel olmaktan ziyade metropolit ve yerel olma eğilimleri göstermiştir. Büyük papaların, buldukları evrensel makamın hakkını verme çabaları, onları günümüze kadar Roma ve İtalya ile sürekli bir çekişme içinde tutmuştur. Eğer başpiskoposluk makamı bir şekilde piskoposluk, eyalet ve ulusal piskoposluklardan ayrılabilir ve ekümenik görevlerle sınırlandırılabilirse, çok sayıda kötülüğün üstesinden gelinmiş olacaktır.

(3) Papa'nın önceliğı, herhangi bir özel yargı yetkisi teorisine bağılı değildir. Bu durum, dönemden döneme değışiklik göstermiştir. Erken dönem Katolik Kilisesi'nde geçerli olan papanın önceliğı teorisi, Kilise'nin Papalık bünyesinde var olan birliğini korumak için yeterli olarak kabul edilmelidir. Aksi takdirde bu birliğin o zamanlar mevcut olduğunu ve havarilerden gelen veraset yoluyla devam ettirildiğini söylemek mümkün değildir. Günümüz Roma Katolik Kilisesi'nde geçerli olan Papalık teorisi, önceliğın orijinal tanımının bir gelişimi olarak kabul edilebilir, ancak varlığı için gerekli olarak kabul edilemez. Erken dönem Katolik Kilisesi'ndeki gibi papanın önceliğini savunanlar, bu yeni gelişmeyi geçerli görmeyi reddettikleri için, Kilise'nin Papalık'taki birliğini ihlal ediyor olarak görülemezler. Eğer bugünkü Papalık onların bu birliğe aktif olarak katılmalarını imkânsız kılıyorsa, bunun suçlusu Papalığın kendisidir.

Papaların haksız ve tahammül edilemez zorbalıkları nedeniyle Roma'dan ayrılmak zorunda kalan kiliseler bile erken dönemdeki Katolik Kilisesi'nin ve papaların üstünlüğünü kabul etmiştir. Asıl hata, yetki sınırlarını aşırı derecede zorlayan papalardaydı. Eğer Roma'nın bu hataları en aza

indirilirse, eski hatalar yüzünden ayrılığın devam etmesi için geçerli bir neden yoktur. Diğer kiliseler tarafından tanınan üstünlüğün görünmez, işlevsiz ve ince ipliği, Kilise'nin temel birliğini korumak için hala yeterlidir.

Papanın üstünlüğü fikri cahil bir papa yerine doğru bilgiye sahip bir papa isteğinde bulunan Protestan Reformcular tarafından kabul edilmiştir. Ancak Roma Katolik Kilisesi'nden atıldıklarında ve böyle bir pozisyon artık uygulanabilir olmadığını anladıklarında bu görüşten vazgeçmişlerdir. Teorik olarak Protestanlık hala protesto halindedir; Papalığın aşırı taleplerine itiraz etmekte ancak bununla birlikte meşru iddialarını tanıma konusunda olumlu tavrını devam ettirmektedir. Papalığın yargı yetkisi normal boyutlarına indirildiğinde ve diğer engeller ortadan kaldırıldığında, Protestan kiliselerinin ayrılması için geçerli bir neden kalmayacaktır.

(4) Papaların üstünlüğü, yetki alanlarının konusuna ilişkin herhangi bir özel teoriye bağlı değildir. Bu durum zaman zaman değişiklik göstermiştir ve Kilise yalnızca Katolik ilkelerde yer alan meselelerde haklı olarak talepte bulunabilir. Papalığın sivil işlerde yargı yetkisi ve sivil hükümetler üzerinde egemenlik iddiaları, birçok savaş pahasına uluslar tarafından haklı olarak reddedilmiştir ve bu iddianın artık pratik bir önemi yoktur. Barış için arabuluculuğun ılımlı biçimleri bile yakın zamanda Lahey'deki konferansta milletler tarafından oybirliğiyle reddedildi. Bu tür iddialar, İsa'nın ve havarilerinin açık öğretilerine ve erken dönem Katolik Kilisesi'nin uygulamalarına aykırıdır.

Papalığın, kilise eyaletlerinin ve Roma şehrinin Papalık bölgesi olduğu konusundaki iddiaları, bu bölgelerdeki devletlerin halkları ve Roma şehri tarafından reddedildi. Geçmişte bu denli geniş bir sivil hakimiyet için tarihsel zorunluluk ne olursa olsun, günümüzde bu kadar genişletilmiş bir sivil yargı yetkisi uygulanamaz ve gerçek manada bir öneme de sahip değildir. Papalık, herhangi bir sivil hükümetin yargı yetkisi dışında, dünya çapında Kilise yönetimini yürütebileceği bir bölgeye sahip olmalıdır. Ancak Amerika Birleşik Devletleri'nin Columbia Bölgesi gibi çok sınırlı bir bölge bu amaç için fazlasıyla yeterli olacaktır.

Papalığın, Roma Katolik vatandaşlarına yönelik sivil yönetim sorunlarını belirleme iddiasına modern halklar karşı çıktı ve sonunda Papalık geri çekilmek zorunda kaldı. İster Avusturya ve İspanya'da olduğu gibi Papalığın temsilcileri tarafından hükümetler etkilemeye çalışılsın, ister Almanya'da olduğu gibi sözde Katolik ilkelerin sürdürülmesi için Katolik partilerin örgütlenmesi yoluyla olsun, bunlar dini çıkarlar yoluyla siyasi çekişmeyi yoğunlaştırmaktadır. Bu tür faaliyetler siyaseti ve dini birbirine karıştırmakta, dini çatışmaları kışkırtmakta ve Roma Katolik Kilisesi'ni ümitsizliğe düşürmektedir.

Papalık müdahalesinin üzücü sonuçları artık büyük Fransız ulusunu

rahatsız etmektedir. Fransız hükümetinin hataları ne olursa olsun, aslında kendisini Papalık müdahalesine karşı savunuyordu. Bu savunmanın sonunda düşmandan sonsuza dek ve her ne pahasına olursa olsun kurtulma kararlılığıyla saldırgan bir kampanyaya dönüşmesi şaşırtıcı değildir. Böyle bir çatışmada Papalığın, Kilise'nin ilâhî anayasasını öne sürmesi boşunadır. Çünkü bu ilahi anayasanın sivil yargı yetkisi veya mülkiyet haklarıyla hiçbir ilgisi yoktur.

Papalığın bilim, felsefe, sosyoloji ve ekonomi alanlarındaki sorunları belirleme iddiaları, akademisyenler ve bu konularla ilgilenen kişiler tarafından tepkiyle karşılanmakta ve karşı çıkmaktadır. Papa IX. Pius'un müfredatı, Roma Katolik Kilisesi'nin nüfuzunu büyük ölçüde zedeleyen ve büyük sıkıntılara yol açan Papalığın olaylara istenmeden dahil olmasının bir örneğidir. X. Pius tarafından önerilen başka bir müfredat ise gerici bir politikadır ve uygulanması halinde Papalığın mevcut nesil üzerindeki etkisini yalnızca büyük ölçüde tehlikeye atabilir. Modern bilim insanların, hatta dindar Roma Katoliklerinin en iyi eserlerinin çoğunun sürekli olarak İndeks'e³ dahil edilmesi, tüm inançlardan bilim insanlarını rahatsız etmektedir. Papalık Komisyonu'nun, modern eleştirinin kesin sonuçlarına karşı, beceriksiz din adamlarının önderliğindeki son kararları, modern Roma skolastisizminin hoşgörüsüzlüğünün açık kanıtını sunmaktadır.

Papaların evlilik, boşanma ve kamu eğitimi gibi sosyal sorunları belirleme iddialarına tüm özgür ülkelerde direnilmiş ve bu direniş, evlilik ve boşanmanın devlete bırakılması ve dini eğitim verilmeyen devlet okullarının açılmasıyla sonuçlanmıştır. Papanın, Roma Katolik vatandaşlarının evlenmesi ve boşanmasıyla ilgili tüm dini sorunları belirleme ve cezalar aracılığıyla dini görüşleri destekleme hakkı konusunda veya Roma Katolik vatandaşlarının kendi isteklerine göre din eğitimi veren okullar kurma hakkı konusunda hiçbir şüphe yoktur; ancak modern hükümetler tarafından tartışılan bu tür konulara Papa'nın doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir müdahalesi, Papalık yetkisinin kötüye kullanılmasından başka bir şey değildir.

(5) Papa'nın yargı yetkisi, tüm modern hükümetlerdeki yürütme makamı gibi bir anayasa ile tanımlanmalı ve sınırlandırılmalıdır. Modern sivil hükümetlerin gelişimi, mutlakiyetçiliğin ve tiranlığın kötülüklerini ortadan kaldırmak için gerekli olan, yürütmenin yetki ve yargı yetkisini tanımlayan ve sınırlayan anayasaların gelişmesiyle olmuştur. Aynı nedenlerden dolayı Papalık'ta da aynı gelişmeye büyük ihtiyaç bulunmaktadır. Papalık şu anda yönetim konusunda Rusya Çarı'ndan veya Osmanlı Sultanı'ndan daha mut-

3 "Index Librorum Prohibitorum" Katolik Kilisesi tarafından çeşitli sebeplerle okunması basılması ve dağıtılması yasaklanan kitaplar listesi.

lak bir otoriteye sahiptir. Papaların kendi yetkilerini ve yetki alanlarını tanımlamalarına, modern hükümdarlara izin verilebileceğinden daha fazla izin verilemez. Papalık tarihi bu konuda bir hatalar tarihidir. Papalar aslında istedikleri her şeyi talep etmişlerdir. Yetkilerini Aziz Petrus'un kullandıklarıyla sınırladıkları takdirde dünyanın onlarla bir sorunu kalmayacaktır. Papaları ve onların danışmanları olan kardinalleri meşru yetki sınırları içinde tutmak ve ayrıca Papalığın haklarını sivil hükümetlerin müdahalesinden korumak için anayasal tanımlara ve kısıtlamalara ihtiyaç vardır. Eğer eski zamanların tehlikesi Papaların aşırı iddiaları idiye, şimdiki tehlike de sivil güçlerin kilise işlerine karışmasıdır. Böyle bir anayasa Kilise'nin başı olarak papanın haklarını koruyacak ve onu sadece kendi yetki alanıyla sınırlayacaktır.

Otoriter bir biçimde olsa da Vatikan Konsili, papanın yanılmaz otoritesinin alanını inanç ve ahlakla sınırlandırmış ve böylece, Papa'nın diğer tüm konulardaki yargı yetkisinin yanılabilir olduğunu ilan etmiştir. Bu tanımları daha pratik hale getirmek için gereken, devletlerin dini işlere müdahalesinin engellenmesinin yanı sıra sadece Kilise'nin hak ve özgürlüklerini değil, aynı zamanda bu özgürlüğün sınırlarını da tanımlamak, Kilise'nin devletlere, modern bilime, sosyal ve ekonomik işlere müdahale etmesini engellemektir.

(6) Papanın üstünlüğü, havariyel görevden (din adamlığı) ayrı değil, onunla birlik içindedir. Doğulular ekümenik konsillere ve onların üstünlüğüne bağlıdır ve birliklerini onlar aracılığıyla sürdürmektedirler. Rusya hariç, Doğu Hıristiyanlığının Müslümanlık tarafından boyunduruk altına alınması, modern zamanlarda Doğuluların genel konsillere katılımını olanaksız hale getirmiştir. Roma Katolik Kilisesi, Doğuluların ayrılmasından sonra, bugüne kadar toplam yirmi iki adet ekümenik konsil düzenlemiştir. Ancak bu konsiller, Roma'ya tabi olan piskoposlar, doktorlar ve tarikat liderleriyle sınırlı olduğundan ve özellikle Protestan Reformu'ndan bu yana Hıristiyanların önemli bir çoğunluğunu ve Ortodoks Kiliselerinin temsilcilerini dışarıda bıraktığı için, Roma Katolik Kilisesi'nin kendisi dışında ekümenik olarak kabul edilmemektedir. Protestanlar, Kilise'de reform yapmak, Hıristiyanlığın büyük sorunlarını ve tartışmalarını çözmek için bir ekümenik konsil talep etmişlerdir. Protestanlar, kendilerini ve papaya teslim olanlar dışındaki herkesi dışlayan Trent Konsili'ni, gerçek anlamda ekümenik olarak kabul edemediler. Bu nedenle Protestanlık hala bir ekümenik konsil talep etmektedir ve mümkün olduğu ölçüde uluslararası ittifaklar, sözleşmeler ve çeşitli mezheplerin meclisleri yoluyla bunu gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Ekümenik konsillerde Kilisenin birliğini tanyan Hıristiyan kiliseleri, gerçekten ekümenik olan ilk kiliselerin konsillerine bağlı kalmakta ve günümüzde de Hıristiyanlığın dağılımını ortadan kaldırmayı arzulamakta ve bu birlik bağına mümkün olduğunca sıkı sıkıya sarılmaktadırlar.

Böyle bir çaba içerisinde olanlar Kilise'deki anlaşmazlıkların sürmesinden, bu tür konsilleri imkânsız hale getirenler kadar sorumlu değillerdir.

Roma Katolik Kilisesi, piskoposları papanın mutlak egemenliğı altında bir alt göreve indirgemıştır. Fransa piskoposluk konsillerinin papa tarafından son zamanlarda birkaç kez geçersiz kılınması ve piskoposların papanın iradesine boyun eğmesi, Hıristiyanlık tarihinin en melankolik durumlarından birini oluşturmaktadır. Piskoposlardan oluşan bir genel konsil için, papanın onları toplama arzusu veya ihtiyacı dışında başka bir seçenek yoktur. Konsillerin üyelerini sadece papa belirler, ki bu üyeler büyük çoğunlukla yargı yetkisi olmayan piskoposlardan oluşur ve destek için tamamen papanın kendisine bağımlıdır. Eğer piskoposlar yeterince itaatkâr değillerse, kararları papanın iradesiyle bozulabilir ve tersine çevrilebilir. Vatikan Konsili, papa lehine konsillerin haklarından feragat etmiştir. Böylece Papalık, tam da modern devletlerin, hatta İtalya'nın, temsil organlarının yetkilerini tesis etmeyi ve yüceltmeyi gerekli bulduğu bir zamanda, kendisini bir konseyin desteğinden mahrum bırakmıştır. Papa'yı ayakta tutmak için ihtiyaç duyulana kadar da bir konsil çağırısı yapılmayacaktır. Ancak Papa'nın böyle bir konsile ihtiyacı olduğu ve bunu bir an önce yapması gerektiğı açıktır. Konstanz Konsili'nin öngördüğü gibi, düzenli aralıklarla bir konsilde toplanan piskoposlar meclisi tarafından desteklenmesi Papa'nın üstünlüğüne hiçbir şekilde zarar vermez. Bu onun sadece pasif bir itaate yol açabilen mutlakiyetçiliğini yok edecektir. Ancak bununla birlikte, papanın büyük ihtiyaç duyduğu desteğı ona sağlayarak otoritesini güçlendirecek ve Kilise'nin muhtaç olduğu reformlar için heyecan uyandıracaktır. Papalık kendisini temsili bir piskoposlar konsili ile sınırlandırmalı, böyle bir organa Kilise'nin yasama işlevlerini vermeli ve Papalık otoritesini yürütme işlevleri ve tüm modern sivil hükümetlerde olduğu gibi yasama konularında inisiyatif ve veto hakkı ile sınırlandırılmalıdır. Bu tür temsili konsillere yapılan olağan itirazlar açıkça anlamsızdır. Bunlar sadece Roma'nın kendi iradesi üzerinde herhangi bir denetimin bulunması konusundaki isteksizliğini göstermektedir. Piskoposların her üç ya da beş yılda bir papaya rapor vermeleri gerekmektedir. Onları beş yıllık düzenli aralıklarla konsilde toplamak, rapor almaktan daha zor olmayacaktır. Diğer Hıristiyan kiliseleri dünyanın her yerinden temsilciler toplamakta hiçbir zorluk çekmemektedir.

Kardinallik temsili bir organ değildir ve temsili bir organ haline de getirilemez. Çünkü esasen modern devletlerin kabineleri ve memurları gibi Kilise'nin yürütme işleriyle meşguldür. Kardinaller büyük ölçüde İtalyan ve Romalıdır. Bu nedenle, genellikle ekümenik ilişkilerin feda edilmesi pahasına, Roma ve İtalyan çıkarlarından etkilenmektedirler. Tüm dünyada ve hatta Roma'da kardinalliğın daha az İtalyan ve Romalı olan temsili bir organ olması gerektiğine dair güçlü bir istek vardır. Genelde mevcut papanın bunu yavaş yavaş gerçekleştireceğı söylenmektedir. Ancak şu ana kadar bu yönde

hiçbir adım atılmamıştır. Roma Kilisesi'nin Amerikalı kardinalleri atama konusundaki isteksizliği ve bundan kaçınmak için her türlü bahaneyi hevesle kullanılması, Amerikalı Katoliklere kilise yönetiminde adil bir pay vermemesi ve onları Roma'nın egemenliği altında tutma arzusunun çarpıcı kanıtlarıdır. Kardinallerin Roma eyaletinin piskoposları, Roma kiliselerinin papazları ve Roma piskoposluk bölgesinin diyakozları olduğu gerçeği göz önüne alındığında, ekümenik görevde olamayacak kadar Romalıdırlar. Dahası, kardinaller gerçekte papanın kabinesidir ve Kilise'nin işlerini yürütmek için çoğunun Roma'da yaşaması gereklidir. Bu nedenle diğer ulusların gerçek temsilcisi olamazlar.

Protestan dünyasında temsil ilkesi Roma Katoliklerine göre çok daha gelişmiştir. Piskoposluk ve şehir sinodları ile ulusal ve uluslararası sinodlar, Protestan kiliselerinin çoğunda cemaati temsil etmektedir. Günümüzde temsil ilkesinin Roma Katolik dünyasındaki etkisi oldukça azdır. Ancak Papalığın karar vermesi halinde bu ilkenin tam olarak tanınması ve etkin bir şekilde uygulanmasının önünde hiçbir engel yoktur.

(7) Birlik bağının üçüncü şeridi, Hıristiyan halkın rızasıdır. Bu rıza en eski zamanlardan beri Kilise geleneği tarafından tanınmaktadır. Ancak pratikteki karşılığı Roma Kilisesi'ndeki hiyerarşi tarafından bastırılmıştır. Roma İmparatorluğu Hıristiyan olduğunda İmparator, Hıristiyan halkın en üst yöneticisi olarak, Doğu'da olduğu gibi Batı'da da dini ve itikadi meselelerin belirlenmesinde güçlü bir etkiye sahip olmuştur. İmparator, ruhban sınıfına karşı Hıristiyan halkı temsil ediyordu ve bu nedenle halk Kilise'de önemli bir etkiye sahipti. İmparatorun hakkı, İmparatorluğun bölündüğü modern uluslar tarafından miras alınmış ve kraldan prenslere, başkanlara, parlamentolara ve halk kongrelerine geçmiştir. Devlet kiliselerinde, halkın haklarıyla ilgili bütün dini meselelerde hükümdarlar merkezdedir. Özgür Kiliselerde⁴ ise halkın rızası, çeşitli temsili meclislerde bakanlıkla birlikte oturan temsilcileri tarafından ifade edilir.

Roma Kilisesi her zaman kadim Katolik birlik ilkesini kabul etmiş ve bu nedenle kilise ve devletin birliği konusunda ısrarcı olmuştur. Avrupa krallıkları ve devletleriyle yüzyıllar boyunca süren mücadele, sivil ve dini yargı yetkileri arasındaki çatışma nedeniyle gerekliydi. Bu çatışmada imparatorlar ve krallar, papalardan bile daha fazla hatalıydı. Çünkü sahip oldukları yetkileri ve otoriteyi genişletme konusunda papalardan çok daha öndeydiler. Reformasyon savaşı, Avrupa'nın kuzeyinde Papalık otoritesinin devrilmesiyle ve Güney Avrupa'da konkordatoların kurulmasıyla sonuçlandı. Bu konkordatolar ise ulusların Kilise'nin işleriyle ilgili haklarının tanımlanma-

4 Yazarın, "Özgür Kiliseler" ifadesiyle kastettiği kiliseler herhangi bir şekilde devletle bağlantısı olmayan Hıristiyan cemaatlerdir. Bu kiliselere örnek olarak Presbiteryenler, Quakerlar, Methodistler ve Baptistler verilebilir.

sını sağladı.

Konkordato, ticari bir anlaşmadan çok daha fazlasıdır. Bir ulusun Papalığın onayı olmadan böyle bir anlaşmayı feshedemeyeceğini söylemek ise saçmalaktan ibarettir. Papa, Fransız hükümetinin yasağına rağmen iki Fransız piskoposu Roma'ya çağırarak Fransa ile yapılan konkordatoyu bizzat kendisi ihlal etti. O dönemde dini ve sivil çıkarlar uzlaşmazdı ve papa Kilise'nin ruhani çıkarları doğrultusunda hareket etmek zorundaydı. Ancak papa manevi bir olgu olan dinin çıkarları doğrultusunda konkordatoyu ihlal edebiliyorsa, Fransa devleti de sivil hükümetin çıkarları için onu feshedebilir. İtalya ve Fransa'da Kilise ve devletin birbirinden ayrılmasıyla geriye sadece iki önemli Katolik devlet, Avusturya ve İspanya kalmıştır. Bunlar da şüphesiz yakında Fransa örneğini takip edeceklerdir. Bu durumun yarattığı korku, şüphesiz Papalığın mevcut Fransız hükümetine karşı direnişini büyük ölçüde etkilemektedir. Bu direniş, muhtemelen Papalığın siyasi güç için verdiği son umutsuz mücadeledir. Kaçınılmaz yenilgisi, siyasi ilişkilerini en aza indirecektir. Sivil siyasetin Papalık'tan tamamen yok olması ise dünya için ölçülemez bir nimet olacaktır.

Katolik dünyasının büyük bir bölümü göz önüne alındığında Hıristiyan halkın rızasını belirlemek için papaların elinde şu anda hiçbir enstrüman bulunmamaktadır. Bu dönemde papalar yalnızca piskoposluk aracılığıyla bildirilen Roma kararları sayesinde insanların boyun eğmelerini sağlayabilmektedir. Papalık, konsillerin ve halkların otoritesini de kendi içine çekmiş ve böylece yeryüzündeki en mutlak despotluk haline gelmiştir. Papalığın modern dünyadaki geleceği, toplanacak bir konsilde, temsilcileri aracılığıyla halkın rızasına ilişkin gizli ilkenin yeniden canlandırılmasına bağlıdır. Hemen her yerde böyle bir hareketin başladığına dair işaretler görülmektedir ve Papalığın rızası dışında bunun önünde hiçbir engel yoktur.

(8) Hıristiyan âleminin nihai olarak yeniden birleşmesi, birlik bağının üç şeridinin sapsağlam bir şekilde yeniden bir araya getirilmesi ve uyum içinde çalışmasına bağlıdır. Papalık söz konusu olduğunda, anayasal bir sistem olmalı ve düzenli aralıklarla konsillerde toplanarak din adamlarına ve halka yeterli temsil hakkı vermelidir. Hıristiyan âleminin üç büyük bölümü, birlik şeritlerinden yalnızca birini kullanarak kısmi bir birliğe sahip olabilir. Roma Kilisesi, Papalığı birliğin en temel ilkesi haline getirirken, gizli ilkeler olarak kalan ekümenik konsili ve Hıristiyan halkın rızasını ihmal etmektedir. Yunanlılar birliğin ilkesini ekümenik konsiller ve Kilise'nin gerçek başı olan imparatordaki halkın rızası haline getirirken Papalığın yürütme ilkesini gizlemektedir. Devletlerle bağlantısı olan Protestan kiliseler de kralların, prenslerin ve yasama organlarının otoritesinde halkın rızasını vurgulamaktadır. Özgür Kiliseler ise halkın rızasını temsili organlarda kullanmaktadır. Papalığın gelecekte konsilleri yeniden canlandırarak din adamlarını ve Hıristiyan dünyasındaki insanları gerçekten temsil eder hale

getirmemesi için geçerli hiçbir neden yoktur.

(9) En gelişmiş modern devletlerde hükümet üç büyük işlev olan yürütme, yasama ve yargıyı birbirinden ayırır. Bu üç unsurun her birinin kendine özgü bir yapılanması vardır. Yürütme işlevi monarşilerde bir kral ya da imparator, cumhuriyetlerde ise bir başkan tarafından yerine getirilir. Yasama işlevi, biri halkı daha doğrudan temsil eden, diğeri ise hayırseverliği ya da daha muhafazakâr çıkarları temsil eden, genellikle iki meclisten oluşan yasama organları tarafından yerine getirilir. Yargı işlevi bir yargıçlar kurulu tarafından yerine getirilir. Hiçbir kilisede bu işlevlerin geliştirilmesine yönelik özel bir çalışma yapılmamıştır. Bütün kiliseler bu konuda sivil hükümetlerin çok gerisindedir. Roma Katolik Kilisesi bunların hepsini, tıpkı eski çağlarda imparatorlarda birleştirildiği gibi, Papalıkta birleştirmektedir. Protestanlar, Özgür Kiliseler için ulusal sinodlarda, devlet kiliselerinde ise devlet tarafından atanan ve devlete tabi olan çeşitli dini otoriteler altında her üç işlevi de bir arada toplamaktadır. Episkopal Kiliselerde bile yürütme işlevi arka plandadır. Yargı işlevi ise en çok ihmal edilen işlevdir ve bu nedenle Protestan kiliselerinin herhangi birinde doktrin, yönetim ya da disiplinle ilgili önemli bir sorun hakkında geçerli bir yargı kararı almak her zaman zordur. Ruhban sınıfı, Kilise Hukuku konusunda yeterli eğitim almamıştır. Bu nedenle de jüri ya da yargıç olarak görev yapmaya tam anlamıyla uygun değildirler. Kilise yönetiminin modern sivil yönetimle tam uyumlu hale getirilmesi, Kilise'nin birliğinin yeniden sağlanması yolunda atılacak en önemli adım olacaktır.

(10) Papalığın, şu anda onun yüce yargı yetkisini tanımayan kiliselerin başlıca itirazlarını ortadan kaldıracak bir dönüşümünün önünde ciddi bir engel yoktur. Yunan ve Doğu Kiliselerinin büyük birlik ilkesi, tüm Hıristiyan dünyasını gerçekten temsil eden ekümenik konsillerde işlerlik kazanabilir. Bu tür konsiller, kararlarıyla Roma Katolik Kilisesi ve papaların geçmiş kararlarını öylesine tamamlayabilir, genişletebilir ve geliştirebilir ki, bunlara yönelik itirazlar ortadan kalkabilir ve tüm dünya sonuçları kabul edebilir. Konsillerin ve papaların yanılmaz ve değiştirilemez kararları çok azdır ve bunlar öylesine açıklanabilir, sınırlandırılabilir ya da genişletilebilir ve önemli olan önemsiz olandan öylesine ayırt edilebilir ki, bu ayrımlar bile artık dünya için engel teşkil etmeyebilir. Protestan Hıristiyanlığın en önemli ilkesi olan Hıristiyan halkın rızası, halk temsilcilerinin Kilise'nin presbiteryen ve sinodik sistemine dahil edilmesiyle işlerlik kazanabilir. Roma'daki kardinalliğin ve cemaatlerin bürokrasisi, tüm modern hükümetlerde kullanılan etkin bir temsil sistemine indirgenebilir. Papa'nın mutlakiyetçiliği, yetkilerinin sınırını ve kapsamını dikkatlice tanımlayan bir anayasa ile ortadan kaldırılabilir. Papa'nın otoritesi, her üç ya da beş yılda bir toplanan ve tüm Hıristiyan dünyasını temsil eden bir konsil tarafından güçlendirilebilir ve aynı zamanda sınırlandırılabilir. Papalığın yasama işlevi, en

iyi modern devletlerde olduğu gibi yürütmeden ayrılabilir. Papalığın yargı işlevi, Hıristiyan âleminin yüksek mahkemesinin organizması tarafından ayrılabilir. Konsillerin ve papaların yanılmaz kararlarında, Papalığın burada tasarlandığı gibi bir dönüşüme uğramasını engelleyen hiçbir şey yoktur. Bu ideal, ayrıntılara odaklanıldığında bir yanılısama gibi gelebilir - şüphesiz çoğu kişi böyle düşünecektir - ancak bu idealin ana hatları ve ayrıntıları tamamen ya da kısmen yanlış olsa da, Kurtarıcımız İsâ Mesih, kilisesi ve dünya üzerinde hüküm sürdükçe, Papalığın bir gün, bir şekilde, O'nun idealle uyacak şekilde reforme edileceği ve evrensel bir Kilise'nin başı haline gelecek şekilde dönüştürüleceği kesindir.

 Etik Beyan / Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

 Yazar(lar) / Author(s): Mustafa Furkan Dinleyici.

 Finansman / Funding: Yazar(lar), bu araştırmayı desteklemek için herhangi bir dış fon almadıklarını kabul eder(ler). / The authors acknowledge that they received no external funding in support of this research.